HUNGARO-RUTHENICA IX

Szerkesztette – Редактор

KOCSIS MIHÁLY – МІГАЙ КОЧІШ

SZEGED – СЕҐЕД
2021

Technikai szerkesztő – Технічний редактор

MAJOROS HENRIETTA – ГЕНРІЕТТА МАЙОРОШ

Anyanyelvi lektorok – Коректори

BAGMUT IRYNA – ІРИНА БАГМУТ
SAJTOS-ZAPOTOCSNAJA NATÁLIA –
НАТАЛЯ ШАЙТОШ-ЗАПОТОЧНАЯ

A kötet megjelenését
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA támogatta

Збірник виданий за підтримки
Уряду Угорщини

ISSN 1586–0736

Hungaro-Ruthenica IX. Szeged, 2021.

ЯВИЩЕ АГЛЮТИНАЦІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВОТВОРІ

Валентина Шемет

(Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ, v.h.shemet@npu.edu.ua)

Abstract

The article investigates the role of prefixoids in modern domestic word formation, identifies agglutinative tendencies of prefixoids, establishes that agglutination becomes an active way in creating new words, characterizes prefixoids as agglutinatives, finds that the regularity of prefixoids converts them into agglutinative formants, investigates that affixoid derivatives with constantly used classification formant form certain lexical-semantic groups, individualize each affixoid model in structural and semantic planes.

Keywords: affixoid, agglutination, derivative, composites, morpheme, prefixoid, word-forming semantics, compatibility.

Словотвірна система української мови наприкінці XX – початку XXI ст. зазнала чи не найбільше змін. Виникнення й функціонування нових слів зумовлене зовнішніми та внутрішніми чинниками розвитку мови, активними словотвірними процесами, здатністю української дериватології адаптуватися до суспільно-політичної ситуації в Україні. Актуальність роботи зумовлена появою у словотвірній системі сучасної української мови нових одиниць, утворених за допомогою приклеювання афіксоїда (префіксоїда) до граматично оформленого слова. Метою статті є дослідити аглютинативні тенденції префіксоїдів у структурі складного слова, з'ясувати, яку функцію виконують ці морфеми, простежити їхню словотвірну активність та продуктивність.

Українська мова хоч і не належить до аглютинативних мов, проте деякі словотвірні елементи мають ознаки аглютинації. Аглютинацію розуміємо як механічне приклеювання стандартних афіксів до основ чи кореня. Аглютинантами можуть бути префікси, постфікси та афіксоїди. Аглютинація зберігає чіткі межі між морфемами і "запобігає затушовуванню або стиранню семантики мотивуючої основи, десемантизації" (Горпинич 1999: 196). Відповідно, виокремлюємо аг-

лютинативний спосіб творення слів, який належить до неузуальних способів і виділений швидше не за структурними особливостями афіксації, а за "способом приєднання афікса до основи мотиваційної одиниці" (Німчук 2002: 7).

Явище аглютинації описують як вітчизняні мовознавці, так і зарубіжні, зокрема О.П. Суник (1965), В.І. Цинциус (1965), Н.Ф. Клименко (1998, 2003), В.О. Горпинич (1999), Г.М. Віняр (2004) та ін. Н.Ф. Клименко, характеризуючи ознаки афіксоїдів, наголошує на тому, що вони "мають аглютинативні тенденції в мові" (Клименко 1998: 62–67). Г.М. Віняр пропонує греко-латинські елементи ***авто-, агро-, аеро-, аудіо-, біо-, вело-, відео-, еко-, електро-, етно-, кіно-, мікро-, міні-, психо-, соціо-, теле-, фіто-, фото-*** називати аглютинативними морфемами, бо на відміну від питомих коренів "вони менш обтяжені конкретно-предметним значенням, живомовними асоціаціями" (Віняр 2004: 210).

Префіксоїди (частини складного слова, співвідносні з повнозначним словом або основою, які повторюються з тим самим значенням у групі слів і наближаються за словотвірними функціями до префікса) проявляють найбільшу словотвірну активність і часто продукують композити-оказіоналізми аглютинативним способом. Потрактування афіксоїдних дериватів як складних слів з постійно вживаним класифікаційним формантом дозволяє не лише виокремити певні лексико-семантичні групи, а й виявити структурні ознаки, які індивідуалізують кожну афіксоїдну модель у структурному і семантичному планах. Більшість мовознавців визнає, що слова з такими елементами посідають проміжне місце в системі мови, формуючи своє словотвірне значення, свої словотвірні ряди, і "характеризуються ознаками, які зближують ці ряди то з чистим складанням, то з афіксальними похідними" (Кубрякова 1972: 369).

Префіксоїди характеризуються чіткою локалізацією в слові, мають ознаки аглютинації за формальними показниками, бо приклеюються до граматично оформленого слова. Вони не виконують граматичної функції, а є лише словотвірними класифікаторами. Це визначає і кваліфікацію цих формантів як частини складного або складноскороченого слова, яка співвідноситься з повнозначним словом чи основою, повторюється з тим самим значенням у групі слів і наближається за словотвірними функціями до афіксів. Значення регулярних

префіксоїдів-приклейок є відносно самостійним і тому часто сприймається носіями мови як незалежний елемент. Наприклад, морфеми ***бізнес-, відео-, євро-, кіно-, піар-*** тощо можуть бути як окремим словом, так і виконувати функцію префіксоїда у структурі складного слова.

Те, що аглютинація стає активним способом при творенні нових слів засвідчують словники, зокрема в УОС-а (2002) з префіксоїдом ***інтернет-*** зафіксовано 13 дериватів, в УОС-б (2008) подано 21 дериват. Аглютинативність цих слів дає простір для широкої сполучуваності їх з різними мотиваційними основами. Свою словотвірну активність проявляють такі аглютинативні елементи, як: ***авто-, агро-, анти-, відео-, інтернет-, кіно-, медіа-, ретро-, баро-, бізнес-, біо-, гідро-, гіпер-, гіро-, зоо-, ізо-, інтер-, контр-, космо-, макро-, мікро-, орто-, радіо-, супер-, теле-, термо-*** та ін., напр., ***авто****водій, **авто****гіпноз, **авто****клуб, **авто****колона, **агро****консорціум, **агро****комплекс, **агро****курси, **космо****бачення, **космо****плавання, **космо****знімок, **бізнес-****індустрія, **бізнес-****ландшафт, **бізнес-****постать, **бізнес-****тур, **ізо****атом, **ізо****діагностика, **ізо****пластика, **інтернет-****видання, **інтернет-****газета, **інтернет-****глядач, **інтернет-****енциклопедія, **інтернет-****ефір, **інтернет-****канал, **інтернет-****кафе, **інтернет-****конференція, **інтернет-****музей, **інтернет-****новини, **інтернет-****портал, **інтернет-****провайдер, **інтернет-****сайт, **інтернет-****телебачення, **інтернет-****телекомпанія, **інтернет-****технологія, **інтернет-****чат, **медіа-****аналітика, **медіа-****життя, **медіа-****підтримка, **медіа-****працівник, **медіа-****програма, **медіа-****стиль, **медіа-****текст, **медіа-****трибуна* та ін.

Семантика префіксоїда встановлюється внаслідок семантичного аналізу слів, які містять цю морфему. Тому у визначенні афіксоїдів беруть до уваги не лише деривaційні критерії, а й семантичні. Саме через регулярність та продуктивність афіксоїд у структурі композита набуває стандартних, регулярно повторюваних значень. Регулярний компонент складного слова переосмислюється, узагальнюється і поступово стає деривaційним. На думку В.Д. Аракіна, "широке використання одного із слів як елемента багатьох складних слів, що отримали однакове значення за цим компонентом, зумовило виділення цього компонента в свідомості мовців як елемента, за допомогою якого можна утворити нові слова з певним значенням" (Аракин 1959: 110).

З одного боку, префіксоїд ніби кодифікує слово, відносить його до певної лексико-семантичної групи, а з іншого боку – слово надає префіксоїду можливість виявляти своє більш або менш модифікаційне та класифікаційне значення. "Регулярність префіксоїда робить його словотвірне значення відносно самостійним, бо мало залежить від сусідніх морфем і осмислюється ніби поза ними" (Цыганенко 1978: 47). Наприклад, префіксоїд ***аква-*** (< лат. *aqua* 'вода') виступає із значенням 'вода', 'водяний' у дериватах: ***аква****комплекс* – 'ділянка океанічного середовища, якій властиві специфічні особливості води, рельєфу дна'; ***аква****культура* – 'промислове розведення й вирощування господарсько важливих водних організмів у контрольованих умовах'.

Взаємодіючи зі словами, префіксоїди утворюють складну формально-семантичну терміносистему, в якій кожному з них відведено певне місце та значення і яка залишається відкритою для входження до неї нових терміноелементів. Наприклад, префіксоїд ***псевдо-*** зі значенням 'несправжній, неправильний' вживається в математичній *(****псевдо****базис,* ***псевдо****вектор,* ***псевдо****метрика),* технічній *(****псевдо****сплав),* астрономічній *(****псевдо****синхрона),* геологічній *(****псевдо****конгломерат,* ***псевдо****малахіт,* ***псевдо****морфози),* медичній *(****псевдо****артроз),* архітектурній *(****псевдо****готика,* ***псевдо****класицизм)* терміносистемах тощо. Таке поєднання компонентів в одне ціле є активним і перспективним способом творення термінів. Можливості сполучення основ з префіксоїдом можуть бути безмежними, але зумовленими "тільки суспільною необхідністю таких з'єднань" (Воронцова 1964: 99). З погляду словотворення перешкод для таких утворень немає, оскільки тут все зводиться до аглютинативного приклеювання класифікатора-афіксоїда, наприклад: ***мезо****клімат* – 'кліматичні умови, характерні для певного географічного району земної поверхні'; ***мезо****пауза* – 'перехідний шар між мезосферою і термосферою'; ***мезо****сфера* – 'шари атмосфери на висоті від 50 до 80 км.'. Усі вони є продуктивними, для них "характерне зростання комбінаторики з іншими композитами, а також підвищення словотвірного потенціалу слів, до складу яких вони входять" (Клименко 2003: 85).

Продуктивними морфемами іншомовного походження, які поєднуються з твірними основами за законами аглютинації, є: ***фіто-*** (вказує на зв'язок з поняттям 'рослина'): ***фіто****гормони,* ***фіто****іму-*

*нітет, **фіто**клімат, **фіто**морфози, **фіто**планктон, **фіто**фтора*; ***нео-*** (має значення ‘новий”): ***нео**антропи, **нео**глобалізм, **нео**класицизм, **нео**піфагореїзм, **нео**платонізм, **нео**позитивізм, **нео**томізм, **нео**фашизм*; ***відео-*** (вказує на належність слова до сфери зображення різноманітних електричних сигналів): ***відео**рекордер* – прилад для записування передач телебачення на магнітну стрічку; ***відео**диск, **відео**імпульс, **відео**карта, **відео**касета, **відео**плеєр, **відео**сигнал, **відео**текст, **відео**термінал, **відео**фільм* та ін. У наведених словах препозитивний компонент характеризується великою активністю та свободою сполучуваності з основами грецького, латинського, англійського, німецького, французького походження без будь-яких звукових змін на морфемному шві.

Зростає аглютинативність префіксоїдів ***аеро-, веб-, гідро-, євро-, піар-: аеро**маяк, **аеро**фільтр, **аеро**фотоапарат, **аеро**фотографія, **гідро**агрегат, **гідро**аероплан, **гідро**аеропорт, **гідро**акустика, **гідро**блок, **гідро**велосипед, **гідро**вузол, **гідро**гальмо, **гідро**камера, **гідро**космос, **гідро**маса, **гідро**монітор, **гідро**модуль, **гідро**флот, **гідро**шахта, **євро**банк, **євро**валюта, **євро**депозити, **євро**долари, **євро**ремонт, **євро**сервіс, **веб-**вузол, **веб-**графіка, **веб-**камера, **веб-**клієнт, **веб-**майстер, **веб-**навігатор, **веб-**ресур, **веб-**ринок, **веб-**сайт, **веб-**сервер, **веб-**сервіс, **веб-**сторінка, **веб-**форум, **веб-**цензура, **піар-**агент, **піар-**витвір, **піар-**дійство, **піар-**заходи, **піар-**команда, **піар-**конкурс, **піар-**менеджер, **піар-**технологія* та ін.

Розгалужене словотвірне гніздо утворюють деривати з префіксоїдами-аглютинантами ***макро-*** та ***мікро-: макро**клімат, **макро**команда, **макро**ліквідація, **макро**сегмент, **макро**модель, **макро**оператор, **макро**підхід, **макро**фауна, **макро**фонема, **макро**фотознімок, **мікро**бар, **мікро**вібратор, **мікро**каталог, **мікро**контекст, **мікро**підхід, **мікро**сегмент, **мікро**секунда, **мікро**ситуація, **мікро**соціологія, **мікро**телефон, **мікро**травма* та ін.

Префіксоїди ***архі-, гіпер-, супер-, ультра-*** легко приклеюються, характеризуються великою активністю та свободою сполучуваності з основами, що одночасно є самостійними словами, напр., ***гіпер**+інфляція, **гіпо**+функція, **супер**+зірка, **супер**+сучасний, **ультра**+звук*. Найчастіше сполучаються з французькими *(авіація, арбітраж, модерн, модернізм, фільтр)*, латинськими *(арбітр, інфляція, функція)*, англійськими основами *(дивіденд, комп’ютер, траулер, фі-*

ніш). Вони поєднуються і з питомими основами, внаслідок чого утворюються гібридні сполуки: ***супер****гармонійний,* ***супер****голосний,* ***супер****небезпечний,* ***супер****секретний,* ***супер****навантаження,* ***супер****складний,* ***супер****сучасний,* ***супер****тонкий,* ***супер****чистий,* ***супер****швидкий* тощо.

Останнім часом виявляє свою словотвірну активність префіксоїд латинського походження ***мульти-*** (< лат. *multum* 'багато'), що у складних словах виражає значення багаторазовості, множинності *(****мульти****бренд,* ***мульти****медіа,* ***мульти****кухня,* ***мульти****програма).* За допомогою нього утворюються **назви приладів:** ***мульти****вібратор* – 'генератор напруги'; ***мульти****циклон* – 'апарат, який очищає повітря або газ'; ***мульти****процесор,* ***мульти****плекс,* ***мульти****варка;* **осіб:** ***мульти****мільйонер* – 'власник великого багатства'; ***мульти****мільярдер.* З'явилися нові прикметники-синоніми, які мають питомий відповідник: *мультинаціональний – багатонаціональний, мультилатеральний – багатосторонній.* Про швидке зростання кількості композитів з префіксоїдом ***мульти-*** свідчить поява відносних прикметників ***мульти****вібраторний,* ***мульти****векторний,* ***мульти****вербальний,* ***мульти****культурний,* ***мульти****медійний,* ***мульти****польний,* ***мульти****процесорний,* ***мульти****регіональний* тощо. Як зазначає Н.Ф. Клименко, "системне входження деяких слів з основами ***мульти-*** в мову підтверджують і такі повноправні слова, вже зі стертими ознаками чужого творення, як *мультиплікатор, мультиплікаційний, мультиплікація*" (Клименко 2008: 219).

У межах словотвірного типу трапляються композити-гібриди, утворені поєднанням з питомими основами аглютинативним способом: ***мульти****національний,* ***мульти****програмування,* ***мульти****стійкий.*

Аглютинативні властивості виявляють префіксоїди ***бари-*** (< грец. *barys* 'важкий'), що за значенням відповідає слову 'тиск', напр., ***бари****сфера,* ***бари****центр;* ***гісто-*** (< грец. *histos, histion* 'тканина'), що відповідає поняттю 'тканина тіла': ***гісто****хімія,* ***гісто****фізіологія;* ***геліо-*** (< грец. *hēlios* 'Сонце'), що відповідає поняттям 'сонце', 'сонячний': ***геліо****архітектура,* ***геліо****фізика,* ***геліо****гравюра,* ***геліо****енергетика.* Словотвірний аналіз дериватів з префіксоїдом ***гальвано-*** (< гальванізація), утворений від прізвища італійського фізіолога Л. Гальвані, у композитах відповідає поняттю "той, що викликає виникнення постійного електричного струму або стосується його", також засвідчив наявність аглютинації в дериватах: ***гальвано****акустика* – 1) 'припікання тканин тіла особливими металевими наконечниками' – гальва-

нокаутерами, що їх розжарюють, проводячи через них електричний струм для видалення поліпів тощо; 2) ‘травлення малюнка на металі постійним електричним струмом’; ***гальванопластика*** ‘виготовлення точних металевих копій виробів електролітичним способом’; ***гальваностереотипія*** ‘спосіб виготовлення копій форм високого звуку (стереотипів) методом гальванопластики’. Комбінаторними особливостями форманта ***гальвано-*** є не лише те, що деривати утворені шляхом поєднання префіксоїда з основами грецького походження ***(-акустика, -пластика, -стереотипія),*** а й те, що він сполучається з питомими основами *(**гальвано**покриття).*

У слові префіксоїди виступають базовими (опорними) одиницями, домінантою у формуванні класифікаційного лексичного значення слова. Узагальнене значення префіксоїдів-приклейок формується через їхню здатність утворювати продуктивні словотвірні моделі. Наприклад, у медичній галузі продуктивні словотвірні ряди на позначення фізичного стану людини, процесів, пов’язаних з їхнім лікуванням, утворюються за допомогою префіксоїдів: ***ангіо-, артро-, гастер-, гастро-, дермато-, кардіо-*** тощо. Префіксоїд ***ангіо-*** (< грец. *angeion* ‘судина’) у композитах відповідає поняттям ‘судина’, ‘судинна система’; ***артро-*** (< грец. *arthron* ‘суглоб’) у складних словах вказує на зв’язок означуваних понять із суглобами; ***дермато-*** (< грец. *derma (dermatos)* ‘шкіра’) означає ‘шкіра’, ‘шкірна хвороба’; ***кардіо-*** (< грец. *kardia* ‘серце’) стосується серця; ***гастер-, гастро-*** (< грец. *gastēr (gastro)* ‘шлунок’) відповідає поняттям ‘шлунок’ або ‘черевна частина тіла’; ***бласто-*** (< грец. *blastos* ‘пагін’, ‘зародок’) відповідає поняттям ‘відгалуження’, ‘зародок’. Префіксоїди переважно беруть участь у творенні **назв хвороб:** ***ангіоневроз*** ‘захворювання центральної нервової системи, що характеризується функціональним розладом іннервації кровоносних судин’; ***бластомікоз*** ‘інфекційна хвороба людини, спричинювана бластоміцетами’; **стану організму хворого**: ***ангіоспазм*** ‘патологічне звуження просвіту дрібних артерій, унаслідок чого різко зменшується або зовсім припиняється циркуляція крові в них’; ***ангіостеноз*** ‘звуження судин’; ***кардіосклероз*** ‘захворювання людини, в основі якого лежить розростання в м’язах серця (внаслідок запалення або недостатнього кровопостачання) сполучної тканини’; ***артралгія*** ‘болі в суглобах при різних захворюваннях’; **процесів, пов’язаних з лікуванням хвороб:** ***артропластика*** ‘пластична операція,

метою якої є відновлення рухомості суглоба'; ***кардіохірургія*** 'лікування серця за допомогою хірургічних операцій'.

Виявляють аглютинативні тенденції питомі префіксоїди ***багато-, велико-, високо-, мало-, низько-, світло-, синьо-, скло-*** та ін. Наприклад, усі деривати із префіксоїдом ***скло-,*** що бере участь у творенні назв матеріалів, виготовлених зі скла, утворені аглютинативним способом: ***склокераміка*** 'спеціально оброблене скло з нульовим коефіцієнтом розширення, що застосовується там, де потрібен прозорий, який не змінюється від коливання температури, матеріал'; ***склоасфальтобетон, склобетон, скловата, скловолокно, склогіпс, склогума, склоемаль, склозалізобетон, склокремнезит, склокристаліт, склолакотканина, скломармур, скломаса, склопластик, склоруберойд, склоцемент, склоцементокераміка*** та ін.

На думку Н.Ф. Клименко, "аналіз участі основоскладання у процесах номінації сучасної української мови дозволяє встановити, з одного боку, зміни в механізмах поєднання основ (за типом аглютинативного словопородження, комбінування основ без єднальних голосних, гібридизацію слів за рахунок поєднання питомих і запозичених основ), з другого – нагромадження композитів, об'єднуваних базовими поняттями науки, техніки, тобто зростання однотипних парадигм слів, що згруповані за першою чи другою основою" (Клименко 2003: 89).

Префіксоїди іншомовного походження характеризуються широкими сполучувальними властивостями, оскільки сполучаються з грецькими, латинськими, англійськими, французькими, німецькими та українськими основами. Висока сполучуваність префіксоїдів з основами слова дає змогу припустити, що вони мають найбільше шансів інтегруватися в систему мови. Їхня сполучуваність надає їм нового функціонального статусу: носії мови починають сприймати їх як загальновживані. Регулярність префіксоїдів перетворює їх в абсолютно аглютинативні морфеми, гранична аглютинативність робить їх особливими морфемами. Накопичення одиниць з приклеюванням сприяє росту аглютинативності в сучасній словотвірній системі української мови.

Отже, основними ознаками аглютинації можна вважати: вільне склеювання морфем та відсутність морфологічного взаємопристосування морфем у процесі їхнього з'єднання; уникнення в семантиці по-

хідного слова багатозначності деривaційних морфем, що сприяє збільшенню префіксоїдних дериватів.

ЛІТЕРАТУРА

Аракин, В.Д. 1959, О превращении лексических единиц в аффиксальные морфемы. *Филологические науки* № 4, 107–118.

Віняр, Г.М. 2004, Розвиток системи деривaційних засобів на базі кореневих морфем. *Вісник Житомирського педагогічного університету,* вип. 14, 210–214.

Воронцова, В.Л. 1964, Процессы развития элементов, стоящих на границе морфем и слова. В: Мучник, И.П. – Панов, М.В. (отв. ред.), *Развитие грамматики и лексики современного русского языка.* Москва: Наука, 93–105.

Горпинич, В. 1999, *Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія.* Київ: Вища школа.

Клименко, Н.Ф. 1998, *Основи морфеміки сучасної української мови: навчальний посібник для студентів філологічних факультетів університетів та педінститутів.* Київ: ІЗМН.

Клименко, Н.Ф. 2003, Осново- і словоскладання у процесах номінації сучасної української мови. *Українська мова* № 3–4, 83–105.

Клименко, Н. 2008, *Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі.* Київ: ВД Дмитра Бураго.

Кубрякова, Е.С. 1972, *Общее язкознание: Внутренняя структура слова.* Москва: Наука.

Німчук, В. 2002, Аглютинація в лексичному словотворенні. В: Ґрещук, В. (ред.), *Актуальні проблеми українського словотворення.* Івано-Франківськ: Плай, 7–13.

Суник, О.П. 1965, Вопросы типологии агглютинативных языков: к проблеме отношения агглютинации и фузии. В: Серебренников, Б.А. – Суник, О.П. (отв. ред.), *Морфологическая типология и проблема классификации языков.* Москва–Ленинград: Наука, 26–64.

УОС-а – Пещак, М.М. (уклад.), *Український орфографічний словник: близько 143 000 слів.* Київ: Довіра, 2002.

УОС-б – Скляренко, В.Г. (ред.), *Український орфографічний словник: близько 172 000 слів.* Київ: Довіра, 2008.

Цинциус, В.И. 1965, Порядок и иерархия аффиксов в агглютинативных языках: на материале языков тунгусо-маньчужурской группы. Серебренников, Б.А. – Суник, О.П. (отв. ред.), *Морфологическая типология и проблема классификации языков.* Москва–Ленинград: Наука, 142–154.

Цыганенко, Г.П. 1978, *Состав слова и словообразование в русском языке.* Київ: Радянська школа.

Tartalomjegyzék – Зміст

Előszó – Передмова 5

Багмут, Ірина: Роль багатомовних словників лінгвістичних термінів у вивченні української мови як іноземної 7

Балла, Евеліна: Новела Василя Стефаника *Камінний хрест* у перекладі угорською мовою 17

Барань, Єлизавета – Газдаг, Вільмош: Українсько-угорські й угорсько-українські термінологічні словники на Закарпатті 27

Білорусцева, Тетяна: Георгій Іванович Нарбут – основоположник нової школи української книжкової графіки 35

Борис, Оксана: Критика перекладу як сфера наукових зацікавлень Миколи Євшана 43

Csépánné Szatmári, Szabina: Sándor László, az ukrán irodalom magyar népszerűsítője 51

Gazdag, Vilmos: Párhuzamos keleti szláv kölcsönzések a kárpátaljai magyar nyelvváltozatokban 61

Герасимчук, Юлія: Голофразис як спосіб творення оказіоналізмів у сучасній українській мові 69

Ігнатович, Олександра: Екзистенційні виміри роману *Gen* Сергія Степи 77

Кавун, Лідія: Тема пам'яті і забуття в сучасній українській літературі 89

Кочіш, Мігай: З історії формування українського правопису: Амвросій Метлинський та Пантелеймон Куліш 99

Лебович, Виктория: К вопросу ономастикона двух русскоязычных драматических произведений Г. Квитки-Основьяненко 105

Лявинец-Угрин, Марианна: Истинные и ложные легенды об одном карпаторусинском памятнике письменности 113

Макарець, Юлія: Українська мова та українська ідея: кристалізація зв'язку в XIX – на початку XX ст. 125

Певсе, Андрея: Особливості методики викладання української мови як іноземної 135

Погребенник, Володимир: Літературна і наукова унґаристика Івана Франка 143

Шемет, Валентина: Явище аглютинації в сучасному українському словотворі 155

Шилов, Володимир: «Новый» тип суржика (для людей не с украинским и не с русским родным языком) на примере венгероязычного населения города Берегово Закарпатской области 165

Шитик, Людмила: Цитатні вкраплення як синкретичний спосіб передавання чужої мови в ідіостилі Степана Процюка 175

Сулима, Олеся: Процесуальність та її реалізація іменниками у простому реченні 185

Taskovics, Okszana: Ukrán–magyar kulturális szótár gyakorlati alkalmazhatósága Pantelejmon Kulis *A fekete tanács* c. regényének magyar fordítása példáján 195

Varga, Beáta: Ivan Vihovszkij hetman „lengyel orientációja” (1657–1659) 201

Векуа, Наталія: Напрямки оновлення прикметникової лексики в сучасних ЗМІ 213

Виноградський, Богдан: Культурні паралелі символу лука та стріл 219

Вотьканич, Мар’яна: Твори для дітей Михайла Гафії Трайсти: Еволюція творчих шукань 229

Zoltán, András. Az ukrán *стараться* ige eredete rokon nyelvi megfelelőinek fényében 241

A sorozatban eddig megjelent – В цій серії побачили світ

Hungaro-Ruthenica I. Szeged, 1998.
Hungaro-Ruthenica II. Szeged, 2001.
Hungaro-Ruthenica III. Szeged, 2006.
Hungaro-Ruthenica IV. Szeged, 2008.
Hungaro-Ruthenica V. Szeged, 2011.
Hungaro-Ruthenica VI. Szeged, 2012.
Hungaro-Ruthenica VII. Szeged, 2015.
Hungaro-Ruthenica VIII. Szeged, 2018.

További információk – Подальша інформація

Szegedi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Szláv Filológiai Tanszék
[Кафедра слов’янської філології Сегедського університету]
H-6722 Szeged, Egyetem u. 2.
szlav@primus.arts.hu-szeged.hu
http://szlav.u-szeged.hu

Készítette a József Attila Tudományos és Egyetemi Kiadó és Nyomda
http://www.jatepress.hu
6722 Szeged, Petőfi Sándor sugárút 30–34.
Felelős kiadó: Dr. habil. Sarnyai Csaba egyetemi docens, tanszékvezető
Felelős vezető: Szauter Dóra kiadóvezető
Méret: B/5, példányszám: 80.